

De Erfgoedmonitor

Home > Indicatoren > Vergunningvrij bouwen – effect op rijksmonumenten

Vergunningvrij bouwen – effect op rijksmonumenten

Publicatiedatum: 14 november 2017

61% van de responderende (168 van de 335 aangeschreven) gemeenten constateert één of meerdere keren per jaar dat er ten onrechte geen vergunning is aangevraagd voor werkzaamheden aan een rijksmonument. Respectievelijk 63% en 58% vindt dat sinds de invoering van vergunningvrije activiteiten de technische staat en cultuurhistorische waarden van rijksmonumenten gelijk zijn gebleven.

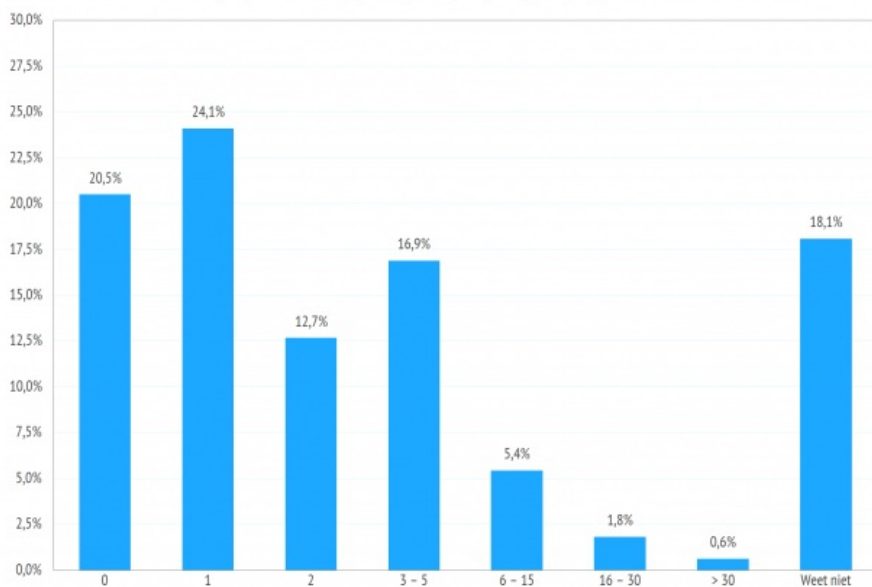
Gerelateerde publicaties

Vergunningvrije activiteiten met betrekking tot rijksmonumenten

Geen vergunningaanvraag

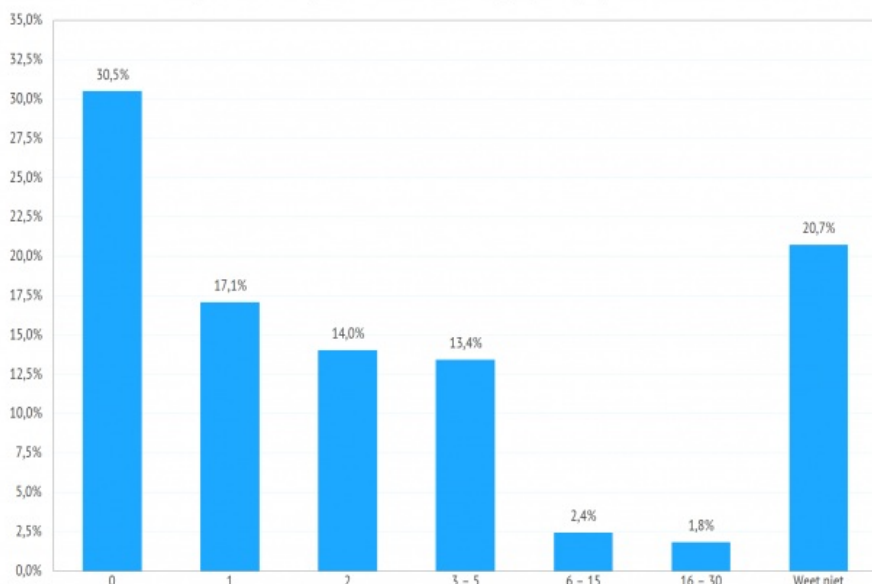
Aantal keer per jaar ten onrechte geen vergunning aangevraagd volgens gemeenten - 2016

Bron: DSP-groep

Aantastingen

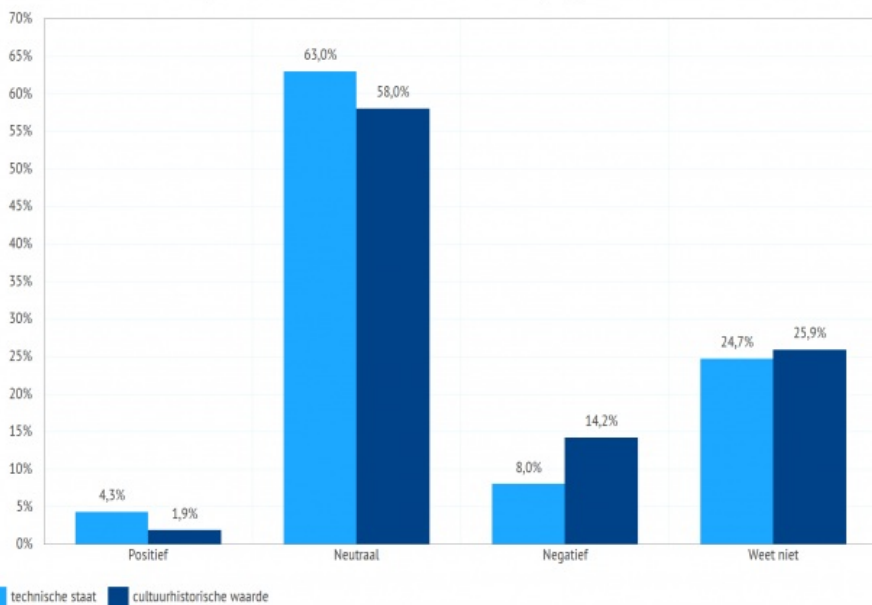
Constatering van aantasting cultuurhistorische waarden bij vergunningvrije activiteiten - 2016

Bron: DSP-groep

Effect

Effect op technische staat en cultuurhistorische waarden volgens gemeenten - 2016

Bron: DSP-groep

Bovenstaande grafieken tonen hoe vaak de responderende gemeenten (168 van de 335 aangeschreven) hebben geconstateerd dat er ten onrechte geen vergunning was aangevraagd, het aantal keer dat de gemeenten aantastingen aan het monument hebben geconstateerd bij vergunningvrije activiteiten en de ontwikkeling van de technische staat en cultuurhistorische waarden van monumenten sinds de invoering van vergunningvrij bouwen in 2012.

Sinds 2012 is er volgens het Besluit Omgevingswet (Bor) geen vergunning meer nodig voor gewoon onderhoud, inplanting wijzigingen of bouwen bij, in, aan of op onderdelen van een rijksmonument dat vanuit het oogpunt van de monumentenzorg geen monumentale waarde heeft.

Bij 61% gemeenten minimaal 1 keer per jaar ten onrechte geen vergunning aangevraagd

24% van de responderende gemeenten constateert gemiddeld één keer per jaar dat er ten onrechte geen vergunning is aangevraagd voor activiteiten aan een rijksmonument. 37% constateert dit vaker dan één keer per jaar. 21% zegt nog nooit een dergelijk feit geconstateerd te hebben.

49% gemeenten constateert 1 of meermalen aantasting cultuurhistorische waarden

49% van de ondervraagde gemeenten constateert één of meerdere keren per jaar een aantasting van cultuurhistorische waarden bij de uitvoering van vergunningvrije activiteiten. Bij 17% van de gemeenten is dit gemiddeld één keer per jaar en bij 14% 2 keer per jaar. 3 gemeenten (2%) zien 15 tot 30 keer per jaar dat de cultuurhistorische waarden worden aangetast. 31% van de gemeenten constateert geen enkele aantasting van cultuurhistorische waarden als er vergunningvrije activiteiten worden uitgevoerd.

Volgens meeste gemeenten technische staat en cultuurhistorische waarden onveranderd

De meeste gemeenten (63%) staan neutraal tegenover de ontwikkeling van de technische staat van rijksmonumenten sinds de invoering van vergunningvrije activiteiten. 8% vindt dat de technische staat sindsdien achteruit is gegaan. 25% geeft aan het niet te weten of de technische staat vooruit of achteruit is gegaan. Over de ontwikkeling van de cultuurhistorische waarde van rijksmonumenten sinds 2012 zijn de gemeenten licht minder positief. 58% vindt dat de cultuurhistorische waarden gelijk zijn gebleven. 14% vindt dat deze waarden verslechterd zijn. Ook hier geeft ruim een kwart (26%) aan het niet te weten. Gemeenten geven aan dat risico's vooral zitten bij de eigenaren die zich niet bewust zijn van de monumentale waarden van hun rijksmonument en vergunningvrij aan de slag gaan zonder vooraf goede informatie en advies ingewonnen te hebben.

Bronnen:

DSP-groep, J. de Kleuver en A. van der Horst, *Vergunningvrije activiteiten met betrekking tot rijksmonumenten*, 2016.

Maart 2016

Meetfrequentie:

Eenmalig

Verantwoording:

De bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op het rapport *Vergunningvrije activiteiten met betrekking tot rijksmonumenten*, dat in 2016 in opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is uitgevoerd door DSP-groep. De DSP-groep heeft onderzoek gedaan naar de effecten van het afschaffen van de vergunningplicht voor bepaalde activiteiten aangaande rijksmonumenten.

De gegevens voor het onderzoek zijn verkregen middels een enquête onder 335 beleidsmedewerkers monumentenzorg en archeologie van gemeenten. De respons was 50% (168 gemeenten). Er is gebruik gemaakt van een lijst van contacten aangeleverd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Uit alle provincies zijn gemeenten bevraagd. De verdeling van de gemeenten was representatief naar de monumentenomvang van de gemeenten.

Onder 'monumentale waarden' worden in dit onderzoek onderdelen van een rijksmonument met monumentale waarden verstaan. Niet alle onderdelen van een beschermd monument hebben monumentale waarde.

Onder 'cultuurhistorische waarde' wordt in dit onderzoek het belang van het monument voor de cultuurhistorie verstaan. De redengevende beschrijving van een rijksmonument speelt hierbij een rol. Aantasting van de monumentale waarde kan leiden tot aantasting van de cultuurhistorische waarde van het monument.